

DAMIR FABIJANIĆ | U SREDINU STVARI

AUTORSKI MONOLOZI O NEDOSTATKU DIJALOGA

Ljudska je glupost vječna, institucijski podržavana i uvijek dobro organizirana dok je pobuna protiv nje individualna i uvijek osuđena na neuspjeh. (Miroslav Krleža)

Tko je jamio, jamio je. (Ljubo Česić-Rojs)

U okolini koja je drastično suočena s odumiranjem bilo kakve (samo) kritičnosti, suvislih kriterija vrednovanja i promoviranja autentičnih vrijednosti, odnosno posljedicama te erozije koja sustavno nagrizava sve više područja kulturne produkcije, Damiru Fabijaniću, čini se, nije preostalo drugo doli ući "u sredinu stvari". U nedostatku drugih mogućnosti komuniciranja, autor bira govor u prvom licu. Britak i beskompromisno kritički opredijeljen prema pojavama u vlastitoj svakodnevici, kako u javnome-dijском tako i u okviru institucija kulture o kojima se najčešće sporazumno šuti, Fabijanić je podjednako uvjerljiv kao autor fotografskih zapisa, u dokumentiranju vlastitog viđenja stvarnosti, otvaranju rasprave o komercijalizaciji umjetnosti, propitivanju podjele na umjetničku fotografiju i druge žanrovske kategorije, kada ironizira pseudocivilizacijske tekovine novokomponirane hrvatske kulture. (Jasna Galjer)

UMJESTO BIOGRAFIJE

1955. **prvi** put ugledao svjetlo
1969. **prva** fotografska diploma
1987. **prva** godina staža samostalnog umjetnika slobodnog fotografa
1989. **prvi** put angažiran za snimanje Dubrovnika (Zavod za obnovu Dubrovnika)
1990. **prva** izložba o Dubrovniku (palača Sponza, Dubrovnik)
13. prosinca 1991. **prvi** posjet Dubrovniku u ratu
23. siječnja 1992. **prva** hrvatska izložba u inozemstvu (nakon priznanja Hrvatske), *Dubrovnik, baština čovječanstva*, Centro cultural de la Villa, Madrid
1992. **prvi** (i jedini) hrvatski fotograf kojemu je španjolski književni nobelovac Camilo José Cela napisao predgovor
1992. **prvi** hrvatski fotograf (i do danas jedini) koji sudjeluje u službenom programu najvažnijeg europskog festivala fotografije Recontres internationales u Arlesu
1993. **prvi** put (neslužbeno) Ministarstvo kulture RH odbija financirati knjigu *Dubrovnik...* (ipak izašla u autorovu izdanju)
1993. **prva** hrvatska izložba u organizaciji Ministarstva kulture Francuske (*Dubrovnik...*, Chapelle de la Salpetriere, Pariz), ujedno **prva** izložba u Parizu (izložba tjedna, od 59 novootvorenih) u izboru pariškog vodiča *Pariscope*
1993. **prvo** izdanje knjige *Dubrovnik...* među najljepše fotografske knjige svijeta (njih 28) izabrao nezavisni žiri izdavača Marval, Pariz
1994. **prva** hrvatska izložba u Rumunjskoj (Muzej arhitekture, Bukurešt) i **prva** u Moldaviji (Kišinjev)
1995. **prva** izložba *Plodovi zla* u seriji **prvih** hrvatskih izložbi u Portugalu (Gradska vijećnica, Lisabon)
1995. **prva** hrvatska izložba u Grčkoj (*Plodovi zla*, Kulturni centar Atene)
1996. **prvi** fotograf dobitnik Velike nagrade (31) Zagrebačkog salona
1996. **prvo** službeno odbijanje financiranja drugog izdanja knjige *Dubrovnik...* Ministarstva kulture RH (ipak objavio autor 1997)
1998. **prva** izložba s virtualnim postavom u katalogu, kao i mogućnost virtualne šetnje prostorom na internetu (*Deset godina poslije*, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb)
1998. **prvi** hrvatski fotograf koji nije prihvatio odličje Danicu hrvatsku s likom Marka Marulića
1999. **prvi** (i jedini) fotograf dobitnik *Vjesnikove* nagrade *Josip Račić* za likovnu umjetnost za izložbu *Deset godina poslije (najbolja hrvatska izložba 1998)*
2000. **prva** (i jedina) hrvatska izložba (s Duškom Šiblom) u Portu, Europskom gradu kulture 2000.
2004. **prvi** hrvatski fotograf kojeg je angažiralo Veleposlanstvo Velike Britanije za snimanje Tjedna dizajna u Londonu i koji je napravio knjigu *London od A do Z* nakon samo šest dana snimanja
2006. **prvi** hrvatski fotograf kojemu je Ministarstvo kulture RH uskratilo pravo na uplatu doprinosa
2006. **prvi** hrvatski fotograf dobitnik nagrade *Bernardo Bernardi* za oblikovanje i unutrašnje uređenje hrvatskoga paviljona na EXPO-u 2005. u Japanu
2007. **prvi** hrvatski fotograf koji je na fasadu Gliptoteke HAZU-a za vrijeme izložbe *LIFE*all inclusive* postavio 5 fotografija formata 5 x 5 metara
2008. **prvi** hrvatski fotograf koji je nakon EXPO-a 2005. u Japanu sudjelovao i na EXPO-u 2008. u Zaragozi
2011. **prvi** hrvatski fotograf i urednik časopisa (*Iće&piće*) koji je objavio intervju sa samim sobom
2012. **prvi** hrvatski fotograf koji je za rad na enogastronomskom časopisu *Iće&piće* dobio priznanje za 3. mjesto na svijetu u kategoriji *food magazine (Gourmand Awards 2011)*
2012. **prvi** hrvatski fotograf koji je odlučio ući *u središte stvari*

POPIS RADOVA

1 | PRERANI RADOVI

Portret osobe na panju, Zagreb,,
24x18, c/b fotografija

Gol u голу, Zagreb,,
18x24cm, 24x18, c/b fotografija

Fotogram No1, Zagreb,,
18x24cm, 24x18, c/b fotografija

Fotogram No2, Zagreb,,
18x24cm, 24x18, c/b fotografija

Fotogram No3, Zagreb,,
18x24cm, 24x18, c/b fotografija

Fotogram No4, Zagreb,,
18x24cm, 24x18, c/b fotografija

Fotogram No5, Zagreb,,
24x18cm, 24x18, c/b fotografija

2 | BRIJUONI (Brioni, Brijuni, Brioni)

(NP Brijuni, 1993, 25x25 cm, c-print)

Hoću

Atlantski okean

Kuća pored mora

Skulptura kraj kuće

Jugo na otoku

Otisak dinosaura

Dogradnja

O tebi govore tvoja djela...

Nema više pranja

Divljač i zvjerad

Staklenik

Močvara

Zlatne ribice

MDCCCLXIV

Paviljon

Antika

Spremište za čamac

Mama Leone

Bijesni slon

Čimpanze

Orangutani

Dvije golubice mira

Košarica mandarina

Mlade generacije...

Tri tenora

3 | UNITED COLORS OF BLENISLON

(Zagreb, 1999, 40x40, c/b fotografija)

**One Eskimo during the total absence
of the Polar light**

Two WASPs in a moonless night

Three black man playing soccer in a tunnel

**Four Japanese in the shadow of Mt. Fuji
during a total solar eclipse**

4 | SIT SAM SVEGA

(Zagreb, 1999, 72x87cm c-print)

No 2; No 7; No 12; No 14; No 21;

No 29; No 33; No 38; No 43; No 47

5 | KUĆA U 12 SLIKA

(Zlarin, 2002, 50x50cm, c-print)

Kontakt kopija svih motiva;

No1; No2; No3; No4; No5; No6; No7;

No8; No9; No10; No11; No12

6 | SAŽIMANJE GALERIJE

(Galerija Rigo, Novigrad, 2010)

Pročelje, 30x30cm, c-print

Lijevi zid, 75x75cm, c-print

Nasuprotni zid, 75x75cm, c-print

Desni zid, 75x75cm, c-print

Zid sa ulaznim vratima, 75x75cm, c-print

7 | U SREDINU STVARI

Drvo, Plaza de Guipúzcoa, Donostia-San Sebastián,
2012, 60x60cm, c-print

8 | SNAPSHOTS/BULLSHOTS

(Dubrovnik, 2010)

36 fotografija, isprintanih na kolor papiru A4

9 | STEREOFOTOGRAFIJA ZA KOLOR I CB OKO

(otok Sv. Nikola, kraj Poreča, 2005, c-print)

30 diptiha (21x41cm)

10 | ZAGREBAČKI SALOONI

39. zagrebački salon_ODBIJENO

Championsleague, Zagreb, 2005,
24x75cm, c-print (fotografije nogometaša
snimljene su tridesetak godina ranije)

40. zagrebački salon_ODBIJENO

Guzomjer (informativni plakat), Zagreb, 2006,
100x70 cm, inkjetotisak na papiru

40. zagrebački salon_PRIMLJENO

Arhitekturna sinergija 01, Zagreb, 2006,
70x50cm, c-print

Arhitekturna sinergija 02, Zagreb, 2006,
70x50cm, c-print

45. zagrebački salon_PRIMLJENO

Koliko vrijedi moja umjetnost? (fotografija uokvirena
drvenim okvirom i 14 novčanica od 100 kuna) Zagreb,
2010, 28 x 42cm, c-print

46. zagrebački salon_ODBIJENO

Pismo vladi (diptih)

Vrata na koljeno, Dubrovnik, 1991,
kolaž od 10 c/b fotografija formata.....

Hrvatska na koljenima, Zagreb, 2011,
kolaž od 10 c-printa formata.....

Sjećaš li se toga dana? Dubrovnik, 1.6.1992
plakat 80x70cm

11 | NEREALIZIRANE IZLOŽBE

Hrvatska na prijelazu stoljeća

(Vuka kod Osijeka, 2000, 60x60cm, c-print)

Prodajem bravce I

Prodajem prasce

Prodajem gajbu za traktor

Prodaje se mljevena paprika

Prodajem bravce II

Prodajem nazimad

12 | IZLOŽBE U NASTAJANJU

Hrvatski kvadrati

(60 x60cm, CB c-print)

Riva, Zlarin, 2012,

Vinograd, Zmajevac

Drvo, Mengići, Istra

Kuća, Veli Iž, 2012

Stijene, Pag, 2012

Koš, Zagreb, 2010

Poslijepodne jednog narcisa

(Zagreb, 2012, 60 x60cm, c-print)

Dvostruki Fab

Fab u niskom raslinju

Fab naslonjen na fasadu

Fab na granitnim kockama

Fab kraj teniskih terena

Fab u šumi

Dozvola za umjetnost

Na poprištu grčevitih muka tranzicije koje je Hrvatska prošla od osamostaljenja, kultura je prošla *neokrznuta*. Jednostavno, područje kulture tranzicija nije pravo ni dotaknula. Taj *nastavak socijalizma u kapitalizmu* potpuno je zanemario tržište ne uspostavivši pritom neke druge adekvatne kriterije vrijednosti.

Još od ratnih godina, tijekom kojih je (i u području kulture) uspostavljen interesni sustav pojedinaca (uz poželjnu političku podobnost), propuštene su brojne prilike (i godine) afirmiranja Hrvatske kao *normalne* države. U više od dva desetljeća uspostavljen je i *sustav favoriziranja institucija nasuprot pojedincima*, gdje se redovito s lakoćom financira neefikasni institucionalni protekcionizam namjesto često vrednijih dosega pojedinaca. Govoreći posebno o umjetnosti, a napose o fotografiji, tzv. glamur i žuti tisak uspostavili su svoje kriterije (i) na likovnoj sceni, dok se struka istodobno šutke zatvorila u *vlastita mala dvorišta* (osim što se povremeno, kad im to odgovara, koriste tim istim medijima).

Odgojem i obrazovanjem nove generacije umjetnika kroz sustav obrazovanja (fakulteti i akademije) zavladao je stav da je *dobar umjetnik = siromašan umjetnik*, a *umjetnička* se kategorizacija (status samostalnih umjetnika) pretočila u *socijalnu*. Stvoreno je ozračje u kojem je *komercijalni rad smetnja umjetničkoj vrijednosti(!?)*, gdje *radno uhljebljeni* stručnjaci dijele savjete *autorima na tržištu*. Hladnokrvno i bez odgovornosti, po vlastitom nahođenju, biraju svoje preferencije, dodjeljujući *dozvole za umjetnost*, bez jasno obrazloženih argumenata i ne polažući pritom izvještaje nikomu. Rezultat svega je (i) *nepostojanje* hrvatskih fotografa na umjetničkoj karti Europe i svijeta.

Želi li se netko javno osvrnuti na protekle dvadeset i dvije godine hrvatske kulture (likovnosti, fotografije...) da možemo krenuti dalje *normalno*? Hoće li netko napraviti analizu te ustajale vode? Ući u središte stvari? *In medias res*?

Samo naprijed, dobrodošli!

(Damir Fabijanić)

Kada me se napokon bude prosudilo, mislim da će me se morati prosuđivati po mom fotografskom radu.

Alfred Stieglitz